

59 לאיסור. ועל כן יש לשער את הכל כמו שאנו רואים עתה.
 60 הגמרא מבארת מהו שיעור הביטול של חצי שיעור. מספרת הגמרא:
 61 **ההוא פלגא דיתא דתרבא** – מעשה בחצי כזית חלב **דנפל בדיקולא**
 62 **דבשרא** – שנפל לתוך קדירה גדולה של בשר **כבר מר בר רב אשי**
 63 **לשעוריה** – לשער את כמות ההיתר **בתלתין פלגי דיתא** – בשלשים
 64 חצאי זיתים ולהתיר בכך את התערובת, אף על פי שאין בה ששים
 65 כנגד האיסור, **אמר ליה אבהו** – אמר לו ורב אשין אביו, **לאו אמניא**
 66 **לך לא תולול בשיעורין דרבנן** – האם לא אמרת לך שאין לזלול
 67 בשיעורי הביטול אפילו באיסורים דרבנן, ועל כן גם אם נאמר שחצי
 68 שיעור אסור רק מדרבנן צריך לשער בששים. **ועוד** – ויתירה מזאת
 69 **האמר רבי יוחנן חצי שיעור אסור מן התורה** אלא שאין לוקים
 70 עליו, ואם כן בודאי שהיה לך לשער בששים חצאי זיתים, כדון כל
 71 איסורי תורה שאינם בטלים אלא בששים.
 72 עוד בענין שיעור הביטול של ביצה אסורה: **אמר רב שמן בר אבא**,
 73 **אמר רב אידי בר אידי בר גרשם, אמר לוי בר פרטא, אמר רבי**
 74 **נחום, אמר רבי גיריים משום זקן אהר ורבי יעקב שמיה, דבי**
 75 **נשיאה** – בבית הנשיא **אמרו ביצה אסורה** באכילה שנתערבה
 76 בתוך ששים ביצים מותרות. כל התערובת אסורה באכילה. אבל
 77 אם נתערבה ביצה אסורה בתוך ששים ואחת ביצים של היתר,
 78 התערובת מותרת באכילה. ולא פירש דבריו האם שיעור הששים
 79 והששים ואחת כוללים את הביצה האסורה, או ששיעור הששים
 80 והששים ואחת אינם כוללים את הביצה האסורה. **אמר רבי ירמיה**
 81 **לרב שמן בר אבא, ראה ודקדק במה שאתה עושה כדי שלא תטעה**
 82 **ותכשיל את האנשים שסומכים עליך, בכך שאתה מטיל בה** –
 83 בביצה **גבול היתר** ואומר ביצה בששים אסורה בששים ואחת
 84 מותרת, ומכיון שלא פירשת אם השיעורים כוללים את הביצה
 85 האסורה או לא, יבואו האנשים לטעות ולחשוב שהם כוללים את
 86 הביצה האסורה, ויבואו להתירה בששים ביצים מותרות מלבדה,
 87 והלא זה ספק אם הביצה האסורה נכללת, **שהרי שני גדולי הדור**
 88 **נשאלו על כך ולא פירשו את הדבר, והם רבי יעקב בר אידי ורבי**
 89 **שמואל בר נחמני, תרנויהו דרבי יהושע בן לוי אמרי** –
 90 שניהם אמרו בשם רבי יהושע בן לוי **ביצה אסורה שנתערבה**
 91 **בששים ביצים של היתר התערובת אסורה, נתערבה בששים ואחת**
 92 **ביצים של היתר התערובת מותרת, ואיפשיא להו** – ושאלו אותם
 93 בני הישיבה, מה שאמרתם בשם רבי יהושע בן לוי שביצה בששים
 94 ואחת מותרת, האם הכוונה שיש בתערובת ששים ואחת ביצים ביהרי
 95 דירה – ביחד עם הביצה האסורה, או **דילמא לבר מינה** – או אולי
 96 צריך ששים ואחת חוץ מהביצה האסורה. **ולא פשיט** – ולא נפשט
 97 הספק, **ומר פשיט לה מפשיט** – ואתה אומר את דבריך בפשיטות,
 98 ואינך אומר שאינך יודע אם ביצה בששים ואחת מותרת היינו ששים
 99 ואחת כולל הביצה האסורה, או ששים ואחת מלבד הביצה האסורה.
 100 הגמרא מביאה את מסקנת הדברים: **אתמר** – נאמר בבית המדרש,
 101 **אמר רבי חלבון אמר רב הונא, ביצה אסורה שנתערבה בששים**
 102 **ביצים של היתר והיא** – האסורה מלבד הששים, כל התערובת
 103 **אסורה**. נתערבה בששים ואחת ביצים של היתר והיא – האסורה
 104 מלבד הששים ואחת, כל התערובת מותרת.
 105 הגמרא חוזרת לענין ביטול חצי כזית ומביאה כמה מעשים דומים
 106 בענין זה. מספרת הגמרא: **ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל בר**
 107 **רבי** – מעשה באדם אחד שבא לפני רבן גמליאל בן רבי ושאל אותו
 108 מה הדין בחצי כזית חלב שנפל לתוך יורה של בשר רותחת, **אמר**
 109 **ליה רבן גמליאל, וכי אבא** – רבינו – **לא שיער** כשבא מעשה כזה לפניו
 110 **בארבעים ושבע חצאי זיתים של היתר כנגד האיסור והתיר, אם כן**
 111 **מוכח שלא צריך ששים בכדי לבטל חצי כזית איסור, ואף אני אשער**
 112 **ואתיר את התערובת בארבעים וקמ"ש חצאי זיתים של היתר כנגד**
 113 **האיסור**.
 114 עוד מספרת הגמרא: **ההוא דאתא לקמיה דרבי שמעון בר רבי**
 115 **ושאל אותו מה הדין בחצי כזית חלב שנפל לתוך יורה של בשר**
 116 **רותחת, אמר ליה רבי שמעון, וכי אבא** – רבינו – **לא שיער** כשבא

1 **בביצת אפרוח** – בביצה שיש בה אפרוח שנתבשלה עם ביצים
 2 אחרות שהבשר נותן בהן טעם, ובין אם היא של עוף טמא בין אם היא
 3 של עוף טהור הרי היא נבילה ואוסרת את האחרות בנותן טעם, **אכל**
 4 **ביצה ממאה** – של עוף טמא בלא אפרוח לא – אינה אוסרת את
 5 האחרות משום שאינה נותנת בהן טעם.
 6 מקשה הגמרא: **איתיביה, האיך אפשר לומר שביצה של עוף טמא**
 7 **אינה אוסרת את האחרות, והרי שנינו בברייתא ביצים מהורות**
 8 **ששלקן** – שבישלו **עם ביצים ממאות, אם יש בהן** – בביצים
 9 **הטמאות בנותן טעם** – בכדי ליתן טעם בטהורות **פולן אסורות,**
 10 **מוכח מהברייתא שגם ביצה של עוף טמא נותנת טעם ואוסרת את**
 11 **האחרות**. מותרת הגמרא: **הקא נמי בביצת אפרוח** – גם כאן
 12 בברייתא מדובר בביצה שיש בה אפרוח, **ואמאי קרי לה ממאה** –
 13 ולמה היא קוראת לה ביצה טמאה הרי אפילו ביצה של עוף טהור
 14 שיש בה אפרוח אוסרת. **בין דאית בה אפרוח קרי לה ממאה** –
 15 כיון שיש בה אפרוח ודינה כנבילה קוראת לה הברייתא ביצה טמאה.
 16 מקשה הגמרא: **והא מדקתני סיפא** – והרי מזה ששנינו בסיפא של
 17 הברייתא **ביצים ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן, אם יש בהן**
 18 **בנותן טעם פולן אסורות, מפלל** – מוכח מכך **דרישא דלית בה**
 19 **אפרוח עסקינן** – שהרישא של הברייתא עוסקת בביצה טמאה שאין
 20 בה אפרוח, ואף על פי כן היא אוסרת את הביצים האחרות. וכן
 21 לומר שגם הרישא מדברת בביצה שיש בה אפרוח, כי מדרע
 22 יכפול התנא דין זה פעמיים. מותרת הגמרא: באמת גם הרישא
 23 מדברת בביצת אפרוח, והתנא בסיפא **פירוש קא מפרש** – בא
 24 לפרש את הרישא, וזו כוונתו, **ביצים מהורות ששלקן עם ביצים**
 25 **ממאות, אם יש בהן בנותן טעם פולן אסורות, ביצה** – באיזה
 26 ביצים טמאות שאוסרות את הטהורות מדובר, **בגז ששלקן** –
 27 שבישיל ביצים טהורות **ונמצא אפרוח באחת מהן ומחמתו נטמאה**.
 28 מוכיחה הגמרא: **הכי נמי מסתברא** – כך גם מסתבר לומר, **דאי**
 29 **סלקא דעתך רישא דלית בה אפרוח** – שאם יעלה על דעתך לומר
 30 שהרישא מדברת בביצה טמאה שאין בה אפרוח, מה חידש לנו
 31 התנא בסיפא, הלא **השתא דלית בה אפרוח אסורה** – אם השמיענו
 32 ברישא שביצה טמאה אף שאין בה טעם אוסרת את האחרות, **ואת**
 33 **בה אפרוח מיבעיא** – וכי צריך להוסיף ולהשמיענו שגם ביצת
 34 אפרוח שהיא כנבילה אוסרת את האחרות, הרי דין זה נלמד בכל
 35 שכן, שאם דבר טמא שאין בו טעם אוסר, כל שכן שדבר טמא שיש
 36 בו טעם יאסור.
 37 דוחה הגמרא: **אי משום הא לא איריא** – אם מחמת הוכחה זו אנו
 38 אומרים שהרישא מדברת בביצה שיש בה אפרוח אין זו ראייה, כיון
 39 שאפשר לומר שתנא **סיפא לנלווי רישא** – שהתנא השמיענו את
 40 הדין של הסיפא אף על פי שהוא לכאורה מיותר כדי לגלות ולבאר
 41 את הרישא, **שלא תאמר** לולא הסיפא שכוונת התנא **ברישא לביצה**
 42 **טמאה דאית בה אפרוח** שהתערבה באחרות, ותדייק מכך שדווקא
 43 ביצה כזו אוסרת את האחרות, **אכל ביצה טמאה דלית בה אפרוח**
 44 **שהתערבה באחרות שריא** – התערובת מותרת, לפיכך שנה לנו
 45 **התנא בסיפא ביצה דאית בה אפרוח, מפלל** – כדי שיהא מוכח
 46 מכך **דרישא דלית בה אפרוח** – שברישא הוא מדבר בביצה טמאה
 47 שאין בה אפרוח **ואפילו הכי אסירא** – ואף על פי כן היא אוסרת את
 48 כל הביצים הטהורות שנתערבה בהן.
 49 הגמרא דנה אם ניתן לצרף להיתר את מה שבלעה הקדירה. מספרת
 50 הגמרא: **ההוא פותא תרבא** – מעשה בכזית חלב **דנפל בדיקולא**
 51 **דבשרא** – שנפל לתוך קדירה גדולה של בשר ונתבשל שם, **כבר רב**
 52 **(אבי) [אשי] לשעוריה** – לשער כמות של ששים בהיתר **במאי**
 53 **דבלע דיקולא** – עם מה שבלעה הקדירה מן הבשר המותר, ולצרפו
 54 ביחד עם חתיכות ההיתר שבקדירה לבטל את האיסור, ואת האיסור
 55 היה משער כמו שנמצא כעת לפנינו, **אמרי ליה רבנן** – אמרו לו
 56 תלמידי הישיבה **לרב אשי, אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע**
 57 **– וכי הקדירה בלעה רק מן ההיתר ולא מן האיסור, ואם אנו מצרפים**
 58 **את בליעת ההיתר להיתר כך יש לנו לצרף את בליעת האיסור**

18 הגמרא מביאה מחלוקת לגבי שיעור ביטול איסורים ברוב: **אָמַר רַבִּי**
 19 **חֵיִיא בַר אַבָּא אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי מְשֻׁם** (משמו של) **בַּר קַפְרָא,**
 20 **כָּל אִיסוּרֵינָא שְׁבַתוּרָה בְּטָלִים בְּשֵׁשִׁים,** כלומר, אם נתערב דבר איסור
 21 בששים של היתר הרי הוא בטל, בין אם נתערב במינו ובין אם נתערב
 22 בשאינו מינו, אך אם אין בהיתר ששים כנגד האיסור, נאסר הכל.
 23 **אָמַר לְפָנָיו** (לפני רבי חייה בר אבא) **רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק,**
 24 **רַבִּי,** כיצד **אַתָּה אוֹמֵר** כֵּן משמו של רבי יהושע בן לוי בשם בר
 25 קפרא, הרי **הָכִי אָמַר רַב אַסִּי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי מְשֻׁם בַּר**
 26 **קַפְרָא,** כָּל אִיסוּרֵינָא שְׁבַתוּרָה בְּטָלִים כשנתערבו בְּמִאָּה של היתר,
 27 אך אם נתערבו בפחות ממאה הכל אסור.
 28 נמצא, שנחלקו רבי חייה בר אבא ורב אסי בדברי רבי יהושע בן לוי
 29 משום בר קפרא, האם אמר שביטול איסורים הוא בששים או במאה.
 30 הגמרא מבארת את סברות הצדדים: **וְשִׁנְיָהֶם** – בין רבי חייה בר אבא
 31 ובין רב אסי, **לֹא לְמַדוּהָ – לֹא לְמַדוּ** את דינם **אֶלָּא מִדִּין זְרוּעַ בְּשֵׁלָה**
 32 **שְׁבַתוּרָה** (במדבר ו ט) **וְלִקְחָהּ חֶבְהֵן אֶת הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָה וְגו',**
 33 **וְתִנְיָא – וּשְׁנִינוּ** על כך בבבלי, המפרשת את דברי הכתוב ואומרת,
 34 **בְּשֵׁלָה/**

1 מעשה כזה לפניו **בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ** חצאי זיתים של היתר כנגד
 2 האיסור והתיר, אם כן מוכח שלא צריך ששים בכדי לבטל חצי כזית
 3 איסור, **וְאִף אֲנִי אֲשַׁעֵר** ואתיר את התערובת **בְּאַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ** חצאי
 4 זיתים של היתר כנגד האיסור.
 5 עוד מספרת הגמרא: **הָהוּא דְאַתָּא לְקַמְיָה דְרַבִּי חֵיִיא** ושאל אותו
 6 מה הדין בחצי כזית חלב שנפל לתוך קדירה של בשר רותחת, **אָמַר**
 7 **לִיָּה רַבִּי חֵיִיא,** כָּלוּם **יֵשׁ שְׁלֹשִׁים** – וכי יש בקדירה זו שלשים חצאי
 8 זיתים של היתר כנגד האיסור, הלא לא נראה שיש בה שיעור זה ויש
 9 לאוסרה. מדייקת הגמרא מדבריו: **טַעֲמָא דְלִיבָא שְׁלֹשִׁים** – שהטעם
 10 שאסרה הוא משום שלא היה בה שלשים, **הָא אִיבָא שְׁלֹשִׁים**
 11 **מְשַׁעְרֵין** – אבל אם היה בה שלשים חצאי זיתים של היתר הוא היה
 12 מתיר, ויש לתמוה על כך, וכי שייך לזלזל כל כך בשיעור ביטול
 13 איסורים. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי תַנְיָא,** רבי חייה **גִּזְזָא** בעלמא
 14 נקט, כלומר שבודאי לא היתה כוונת רבי חייה שניתן להתיר את
 15 התערובת בשלשים, אלא שכך אמר לשואל, מדוע באת לשאול על
 16 תערובת זו הלא אפילו שלשים חצאי זיתים של היתר אין בה כנגד
 17 האיסור ולמה תעלה על דעתך שהתערובת תהיה מותרת.

למעט, אֵלָא לְשִׁיטת רַבֵּי הַיְהוּדָה, דְּאָמַר מִין כְּמִינוּ לֹא כְּטִיל – 56
הסובר לגבי כל איסורים שבתורה שאם נתערב דבר איסור בדבר 57
היתר שהוא ממינו אינו בטל לעולם, ולפיכך היה הדין נותן שלא 58
תבטל הזרוע באיל שהרי ממינו היא, קָא מְשַׁמְעֵ לָן דְּהִכָּא כְּטִיל 59
– לכך משמיענו התנא שכאן בטלה הזרוע באיל אף על פי שהיא 60
ממינו, ואין למדים מכאן לשאר תערובת מין במינו, אמנם לענין 61
ביטול איסור בהיתר שאינו מינו ניתן ללמוד מזרוע בשלה ששיעור 62
הביטול הוא בשישים או במאה.
מקשה הגמרא: וְלִיגְמַר מִיֵּינָה – היה לו לרבי יהודה ללמוד מכאן 64
לכל התורה שאיסור בטל בשישים או מאה של היתר, אף בתערובת 65
של מין במינו, ומדוע הוא סובר שמין במינו אינו בטל לעולם. 66
מתרצת הגמרא: גְּלִי דְּחִמְנָא – גילתה התורה שמין במינו אינו בטל, 67
שנאמר בעבודת יום הכיפורים לגבי הזאות הדם על מזבח הפנימי 68
(ויקרא טו יח) 'וְלִקַּח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר, וְהִינּוּ דַתְרוּוֹיְהוּ כְּהָרִי 69
הַדְּרִי נִינְהוּ – שניהם ודם הפר ודם השעיר מעורבים זה בזה, ודמו 70
של פר מרובה מדם של שעיר עזים, וְלֹא כְּטִיל – ואף על פי כן אין 71
דם השעיר מתבטל בדם הפר, שהרי קראו הכתוב 'דם השעיר', 72
ובהכרח יש ללמוד מכך שמין במינו אינו מתבטל לעולם. 73
שבה הגמרא ומקשה: וּמֵאֵי חֵיוֹת דְּגַמְרִית מְהֵאָדָּה לִיגְמַר מְהֵאֵי – 74
מה ראית ללמוד מדם הפר והשעיר שמין במינו אינו בטל, היה לך 75
ללמוד מזרוע בשלה המתבטלת באיל אף על פי שהיא ממינו. 76
מתרצת הגמרא: דִּין זְרוּעַ בְּשֵׁלָה חֲדוּשׁ הוּא, שהרי בכל מקום אסור 77
לכתחילה לבטל איסור בהיתר, ואילו כאן ציוותה התורה לבטל את 78
הזרוע יחד עם האיל, וּמַחְדוּשׁ לֹא גְמַרְיָנָּה – ומדין שהוא חידוש אין 79
אנו יכולים ללמוד לכל התורה שמין במינו בטל, לפי שיתכן לומר 80
שכשם שהקילה בו התורה שיותר לבטל האיסור לכתחילה כך 81
הקילה בו לבטל מין במינו, אך בשאר מקומות אין הדין כן. 82
שבה הגמרא ומקשה: אֵי הָבֵי – אם כן, שדין זרוע בשלה חידוש הוא 83
ואי אפשר ללמוד הימנו לכל התורה, לְמֵאָה וְשִׁשִּׁים נָמִי לֹא לִיגְמַר 84
– אף לענין ביטול מין בשאינו מינו אין לך ללמוד משם שיהא בטל 85
בשישים או במאה, לפי שיתכן לומר ששם הקילה התורה יותר 86
משאר מקומות.
מתרצת הגמרא: אֲמַטוּ אָנְנוּ לְקוּלָא גְמַרְיָנָּה – וכי לומדים אנו משם 88
להקל, לְחֻמְרָא גְמַרְיָנָּה – אין אנו למדים משם אלא להחמיר, 89
דְּמֵדֵּא דְּרִיטָא כְּרוּבָא כְּטִיל – שהרי מן התורה איסור שנתערב ברוב 90
של היתר בטל, ואילו מזרוע בשלה למדים אנו להחמיר שאין די 91
ברוב סתם אלא צריך לבטל בשישים או מאה של היתר. ומאחר 92
וחומרא היא ניתן ללמוד זאת מזרוע בשלה, שאף על פי שהקילה בה 93
תורה לבטל איסור לכתחילה מכל מקום החמירה בה להצריך ביטול 94
בשישים או במאה, וקל וחומר לשאר מקומות שאסור לבטל איסורם 95
לכתחילה, שודאי הדבר שאינם בטלים אלא בשישים או מאה של 96
היתר.
הגמרא מיישבת את דברי הברייתא 'זהו היתר הבא מכלל איסור' 98
באופן נוסף: רָבָא אָמַר, לֹא נִצְרָבָא – לא הוצרכה הברייתא למעט 99
שאר מקומות, אֵלָא לְעֵנֵן דִּין טַעַם כְּעֵיקַר, דְּהִינּוּ, שאיסור הנותן 100
טעם בדבר של היתר דנים אנו טעם זה כאילו הוא גופו של איסור, 101
אף כשהאיסור עצמו אינו נמצא בתערובת, דְּכְּרִשִׁים אָסוּר – 102
שלענין דיני קרישים נאסר דבר היתר שקיבל טעם מן האיסור, ולפיכך 103
היה הדין נותן שאף לענין זרוע בשלה היא הדין כן, שיאסר האיל 104
כולו לזרים מחמת הטעם שנתנה בו הזרוע, קָא מְשַׁמְעֵ לָן דְּהִכָּא 105
שְׂרָי – לכך משמיענו התנא שכאן מותר האיל באכילה לזרים, אף 106
שקיבל טעם מן הזרוע שאינה מותרת אלא לכהנים, אך אין לומדים 107
מכאן לשאר קדשים. אמנם לענין חולין אין אומרים 'טעם כעיקר' מן 108
התורה, ולפיכך ניתן ללמוד את דינם מזרוע בשלה, שבטל האיסור 109
בשישים או במאה של היתר. 110

אֵין כוונת הכתוב באומרו 'בְּשֵׁלָה' אֵלָא שְׁלִימָה, דְּהִינּוּ, שיבשל את 1
זרוע האיל בשלימותה. אלו דברי תנא קמא. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי 2
אָמַר, אֵין כוונת הכתוב באומרו 'בְּשֵׁלָה' מִן הָאֵיל' אֵלָא לְלַמֵּד 3
שְׁנַתְבְּשֵׁלָה הַזְרוּעַ יחד עִם הָאֵיל. 4
ומבאר הגמרא את מחלוקתם בשני אופנים: האופן הראשון, דְּכּוּלֵּי 5
עֲלָמָא – בין תנא קמא ובין רבי שמעון, סוברים דְּבַהֲרֵי אֵיל מְבַשֵּׁל 6
לָהּ – שצריך לבשל את הזרוע יחד עם האיל, אלא שנחלקו אימתי 7
יש לחותכה הימנו. מָר (–תנא קמא) סָבַר, מְחַתֵּף לָהּ וְהָרִי מְבַשֵּׁל 8
לָהּ – תחילה הוא חותך את הזרוע מן האיל, ולאחר מכן מבשלים יחד 9
בבלי אחד. וּמָר (–רבי שמעון בר יוחאי) סָבַר, מְבַשֵּׁל לָהּ וְהָרִי 10
מְחַתֵּף לָהּ – תחילה הוא מבשלים יחדיו ורק לאחר הביטול חותך את 11
הזרוע מן האיל. 12
מוסיפה הגמרא לבאר את מחלוקתם באופן אחר: וְאֵי בְּעֵית אֵימָא 13
– ואם תרצה תוכל לפרש, דְּכּוּלֵּי עֲלָמָא מְחַתֵּף לָהּ וְהָרִי מְבַשֵּׁל לָהּ 14
– שהכל סוברים שתחילה יש לחתוך את הזרוע מן האיל ורק לאחר 15
מכן לבשלה. מִיְהוּ – אמנם בענין זה הם נחלקו, מָר (–רבי שמעון) 16
סָבַר, כְּהָרִי אֵיל מְבַשֵּׁל לָהּ – יש לבשל את הזרוע יחד עם האיל 17
בבלי אחד, וּמָר (–תנא קמא) סָבַר – בְּקַרְדָּה אַחֲרַת מְבַשֵּׁל לָהּ, ואינו 18
מבשלים יחד. 19
עתה שבה הגמרא לפרש כיצד לומדים האמוראים את דיני הביטול 20
מזרוע של איל נזיר: לְלִישְׁנָא קָמָא – לפי האופן הראשון שנתבאר 21
במחלוקת התנאים, אזי לומדים מכאן דין ביטול אֵלִיבָא דְּרַבֵּי הַבֵּל 22
– לשיטת כולם, בין לתנא קמא ובין לרבי שמעון, שהרי לדעת הכל 23
נתבשלה זרוע האיל שהיא אסורה לזרים יחד עם האיל כולו המותר 24
לזרים, וצריך לומר בזה דין ביטול. אמנם לְלִישְׁנָא פְתַרָא – לפי 25
האופן השני שנתבאר במחלוקת התנאים, אין ללמוד מכאן דיני 26
ביטול אלא אֵלִיבָא (–לשיטתו) דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, הסובר 27
שהזרוע מתבשלת יחד עם האיל, שהרי לדברי תנא קמא הזרוע 28
והאיל מתבשלים בכלים נפרדים, ואין כאן דין ביטול כלל. 29
ועתה מפרשת הגמרא את סברות מחלוקת האמוראים, האם 30
איסורים בטלים בשישים של היתר או במאה: מָאן דְּאָמַר בְּשִׁשִּׁים – 31
רבי חיאי בר אבא הסובר (לעיל ע"א) שכל איסורים שבתורה בטלים 32
בשישים של היתר, סָבַר כְּשֵׁר וְעֵצְמוֹת כְּהָרִי כְּשֵׁר וְעֵצְמוֹת 33
מְשַׁעְרִינָּה – סובר שמשערים את הבשר והעצמות של הזרוע כלפי 34
הבשר והעצמות של האיל, וְהָוָה לִיָּה בְּשִׁשִּׁים – וקבלה היתה ביד 35
חכמים שיש באיל בשר ועצמות פי שישים מן הזרוע, ומאחר והתירה 36
התורה את האיל באכילה לישראל יש ללמוד שכל איסורים 37
שבתורה בטלים בשישים של היתר. מָאן דְּאָמַר בְּמֵאָה – ורב אסי 38
הסובר (ס) שכל איסורים שבתורה אינם בטלים אלא במאה של 39
היתר, סָבַר כְּשֵׁר כְּהָרִי כְּשֵׁר מְשַׁעְרִינָּה – סובר שמשערים את בשר 40
הזרוע כלפי בשר האיל, ואילו העצמות של הזרוע ושל האיל אינם 41
מן המנין, וְהָוָה לִיָּה בְּמֵאָה – ויש בבשר האיל פי מאה בשל הזרוע, 42
לפי שהבשר שבורע מועט הוא, ויש ללמוד מכאן שכל איסורים 43
שבתורה אינם בטלים אלא כשיש כנגדם מאה של היתר. 44
הגמרא מקשה על מה שנתבאר שלומדים דין ביטול בשישים או 45
במאה מזרוע בשלה: וּמִי יִלְפִינָּה מִיָּנָה – וכי ניתן ללמוד דין ביטול 46
בכל איסורים שבתורה מזרוע בשלה, וְהֵתִיבָא – והרי שנינו בברייתא, 47
על דין ביטול הזרוע באיל, וְהוּא הֵיטֵר תְּקָא מְכַלְל אִיפּוּר, כלומר, 48
זהו מקום שהתירה בו תורה דבר האסור בשאר מקומות, שהרי 49
התירה את האיל לזרים אף שבלע מן הזרוע. מדייקת הגמרא, וְהוּ 50
לְמַעוּטֵי מֵאֵי – תיבת 'זהו' מה באה למעט, לֹא – האם אין לומר, 51
שהכוונה בזה לְמַעוּטֵי כָּל אִיפּוּרִין שֶׁבַתְרוּדָה שאינם בטלים בשישים 52
או במאה כזרוע בשלה, ואם כן, כיצד למדים האמוראים מכאן לדיני 53
ביטול שבכל התורה. 54
מתרצת הגמרא: אָמַר אַבְיֵי, לֹא נִצְרָבָא – לא הוצרכה הברייתא 55